

ELOGI DEL PAGÈS

Antoni Pladevall acaba de publicar *El dia que vaig fer vuit anys*, una novel·la que s'anuncia com "un homenatge a les generacions que ens han precedit", i que va merèixer el premi Prudenci Bertrana. Pladevall és l'escriptor català que, ara mateix, millor retrata la pagesia catalana de l'últim mig segle a partir dels seus textos de ficció. Ell mateix prové d'una família de masovers que va abandonar el vincle amb la terra en la generació dels seus pares.

El dia a dia dels pagesos osonencs que apareixen en els llibres de l'autor de Taradell és força diferent a la vida dels pagesos lleidatans que jo conec i he conegut. A *Terres de lloguer* (Columna, 2006), Pladevall evocava, amb un punt de pessimisme, la situació crepuscular d'una família de masovers que, lluny dels nuclis de població i sense ser amos de la terra ni de la casa, havien viscut de combinar el conreu de cereals i patates amb la cria de bestiar, exposats a haver d'abandonar-ho tot quan l'amo (barceloní i acomodat) ho decideix en la revisió anual del contracte. A la ruralia lleidatana, l'exercici de la masoveria ha estat sempre molt més testimonial i els conreus, si més no a partir de la producció generalitzada de fruita dolça, força diferents. En un i altre cas, però, al llarg dels darrers quaranta anys s'han produït canvis radicals que han provocat una diàspora constant de pagesos que, als pobles, ha invertit els percentatges ocupacionals:

si fa cinquanta anys a Alpicat o a Taradell hi havia un 80% de pagesos, avui no compto que s'arribi al 20%. En qualsevol altra activitat professional, la desaparició de tants llocs de feina hauria ocasionat grans i sonats titulars, però la deriva neoliberal de les últimes dècades (que va coincidir amb el *boom* immobiliari i amb una certa expansió industrial que propiciava una recol·locació immediata als qui abandonaven la terra) ho ha presentat com un fenomen natural, gairebé biològic.

No és el lloc ni el moment per a lamentacions socioeconòmiques. El que està clar és que amb la desaparició de tants pagesos s'ha esfumat també una manera de viure i de veure el món que fins fa poc era predominant i que alguns (els qui ens vam criar al camp, en un entorn de pagesos) encara conservem en un racó de l'ànima. I Antoni Pladevall és un d'aquests.

Un escriptor que reconstrueix (i a *El dia que vaig fer vuit anys* ho fa en primera persona) la seva infantesa en aquell món d'homes i dones de pell colrada pel sol, sense horaris, amb una cultura de l'estalvi lligada a la pròpia supervivència, amb la convicció que no s'arriba enlloc sense patiment. Un món que a ningú no hauria de resultar tan estrany perquè, com he sentit dir a Pladevall, fet i fet, agradi o no, "tots som pagesos en primera, segona o tercera generació".

De reüll
per Llorenç Capdevila

